

NOSALTRES SOLS!

Any XCV • Núm. 202 - 203 • Època III, núm. 14 - 15

Dissabte, 1 d'agost de 2026

En portada

La necessitat d'un nacionalisme guanyador

Aquests darrers dies, molts catalans nacionalistes ens hem topat de ple amb la realitat demogràfica i nacional del Principat: el Mundial de futbol, on la selecció catalana no competeix per raons òbvies, ha deixat plenament al descobert el procés de substitució demogràfica i dissolució nacional que patim els catalans. La cridòria escandalosa per cada gol marcat per la selecció espanyola, les aglomeracions als bars i places, les pantalles gegants de televisió instal·lades per diversos ajuntaments de caire espanyolista (i alguns de teòricament independentistes, que com a bons processistes s'han abaixat els pantalons per a fer content a l'eixam de colonitzadors i renegats que omplen les seves respectives viles (vegeu Martorell o Sant Andreu de la Barca)) han servit perquè gran part dels castellans residents a Catalunya mostressin amb tot el seu orgull la seva pertinença nacional a Espanya, és a dir, a Castella. Menció a part mereixen els fenòmens de les seleccions de futbol marroquina, colombiana o argentina, que també han deixat veure clarament la gran quantitat de població originària d'aquests països que omple barris sencers de les nostres ciutats i viles, i que excepte en casos concrets no s'han integrat, ni de lluny, a la catalanitat.

Però l'evident substitució demogràfica que patim els catalans no és el que m'ha empès a escriure aquest article.

La substitució és ara mateix un fet consumat que no podrem revertir fins que tinguem un estat propi i independent. El que realment m'ha mogut a escriure aquestes línies és la frustració que em genera el fet que molts catalans, una gran part dels quals joves com nosaltres, donin suport explícit a la selecció espanyola. Els motius que es donen són diversos, però a darrere s'hi entreveu clarament la colonització mental a la qual hem estat sotmesos els catalans per part de Castella des de fa tres-cents anys, i també els grans errors que ha comès l'independentisme català dels darrers anys. I sí, dic independentisme i no nacionalisme català, perquè de nacionalista, el Procés en va tenir ben poc.

Els ideals de l'independentisme que ha dominat la política del Principat durant els darrers quinze anys eren, tal com diu en Frederic J. Porta, hereus directes del seixantisme. El discurs processista es basava, des del meu punt de vista, en una barreja de nacionalisme català castrat i descafeïnat amb un progressisme de pa sucat amb oli profundament moralitzador, tot condimentat amb grans dosis de victimisme molt místic, això sí. En aquest independentisme processista, la lluita nacionalista i identitària no semblava ser el motor del moviment, sinó que ho era l'objectiu de constituir l'estat independent més just, més igualitari,

més lliure i més utòpic que s'hauria vist mai sobre la Terra. Com a exemple de fins a quin punt es va desplaçar de la centralitat la lluita identitària i nacional, recordem que el 6 i 7 de setembre del 2017, el Parlament va aprovar les Lleis de Transitorietat Jurídica, en què es reconeixia al castellà com a llengua cooficial del futur estat independent català.

Amb els anys, un cop fracassat el Procés i liquidada la relació d'amor tòxica que unia als catalans nacionalistes amb els líders d'aquella enganyifa, ens trobem amb una situació crítica a escala nacional en què la idea del nacionalisme català engresca a pocs joves de la terra, que només hi veuen la trista caricatura del processisme. A qui li engresca fer-se la víctima? A qui li engresca sortir a protestar perquè l'estat espanyol, en un atac de magnanimitat, perdoni del tot als líders que no es van atrevir a portar la independència fins al final? A ningú. Els joves catalans es veuen abocats a l'espanyolitat dominant, una identitat molt més fàcil de portar i que s'escola per tot arreu en la situació actual de globalització i governs adversos no només a Madrid (que allà sempre ho són), sinó també a Barcelona, València i Palma.

Si volem revertir la progressiva espanyolització del nostre jovent, cal que prengui força i consistència el nacionalisme català desacomplexat

que cada vegada és més present en diverses organitzacions com la nostra. Cal deixar enrere la idea processista que l'independentisme neix l'any 2010 com per art de màgia, i connectar de nou amb la Catalunya d'abans de la Guerra. Cal apel·lar a les profunditats del sentiment català, a les seves essències, tan visibles al llarg de la nostra història i, tanmateix, cada dia més dèbils i soterrades sobre el pes de la influència castellana. La connexió amb el passat, ser conscients de qui som i qui hem estat, és clau en qualsevol moviment nacionalista. Al capdavant, el que reivindicuem és la nostra pertinença a una Nació amb més de mil anys de vida, i la nostra voluntat de transmetre-la als que vindran. Som peces d'una cadena que connecta els catalans del passat amb els del futur, i com a tals tenim la funció d'evitar que la cadena es trenqui.

El projecte que cal oferir als joves és aquest. Un nacionalisme autèntic, desacomplexat, fidel als seus orígens i guanyador. Que reivindicui el passat victorios i valent dels catalans, en lloc d'arrossegar-se plorant per les nostres desgràcies recents. Un nacionalisme que no demani perdó per ser nacionalista, ni per defensar als catalans fins a les darreres conseqüències. En definitiva, despertar la consciència nacional que portem a dins amb un projecte autèntic, transversal i guanyador, que situï la supervivència de la Nació Catalana i la nostra llengua al centre de totes les prioritats. Només així els joves catalans deixaran de sentir-se temptats per la selecció espanyola i l'espanyolisme en general, i es posaran al servei de la seva Pàtria, que ara més que mai ens necessita.

Marquès del Poal

Crònica

VII Acampada Nacionalista

Malgrat les adversitats, censura i violència, el poble català sempre s'ha caracteritzat per la seva immensa capacitat d'associacionisme, de la lluita compartida per un objectiu comú.

En part, per això estem aquí. La varietat de l'associacionisme ha estat clau per a la nostra història, des dels cors de Clavé fins a les entitats excursionistes que tanta rellevància han tingut per l'estudi i desenvolupament del nostre país.

Nosaltres Sols!, en el fons, neix com la conseqüència lògica d'aquests moviments, com la pulsio natural que guia el destí. Tenim una vocació multidisciplinària, som una organització total! La glòria de la pàtria no es mesura per les grans gestes dels nostres prohoms, sinó per les múltiples activitats, que, amb perseverança, conformen tot el que ens envolta.

Puc dir sense embuts que la VII Acampada Nacionalista ha estat un èxit rotund. Poques vegades queda tan palesa la multiescalaritat de la nostra tasca com en aquesta mena d'activitats.

El marc geogràfic on s'ha dut a terme aquesta activitat és el Pallars Jussà. Un indret envoltat de muntanyes on el caràcter i el tarannà dels habitants fa preveure que no és un lloc com qualsevol altre. Aquest fet es veu al poble de Salàs de Pallars, el lloc on ens hem allotjat. Aquesta vila conserva encara una gran quantitat de cases antigues i mostra el seu gloriós passat comercial a través de les immenses eres. Aquests grans patis de pedra, amb un accés des de l'exterior, conformen un espai singularíssim

envoltat de grans arcades de pedra fetes durant els segles XVIII i XIX. En una d'aquestes eres, que antigament va servir per allotjar el bestiar de peu rodó que es venia a la fira de Salàs, la més important del Pirineu, va servir de refugi a una desena de militants que la van convertir en casa seva durant tres dies.

Les activitats es van dur a terme sobre tres eixos: la formació física, la formació intel·lectual i la cohesió:

Divendres a la tarda va ser un dia per situar-se. A part de les gestions d'anar a comprar i descarregar les bosses, els militants que ja havien arribat es van banyar al Pantà de Sant Antoni, el primer gran embassament català destinat a la generació d'energia elèctrica. Va ser a la vora d'aquest, on la militància al complet es va reunir. Després de sopar, van anar a fer un tomb per la vila emmurallada de Salàs, tot recorrent els carrerons de pedra i caminant sota les arcades que les imponents cases salassenques encara conserven. La visita, guiada per l'amfitrió de la jornada, va recórrer des dels estrets passatges interiors, a les magnífiques torres de defensa, passant pels carrers exteriors i mostrant les petites coses de la vida del poble.

L'endemà el dia va endegar amb una caminada que va recórrer els camps de la vila, un extens bosc de roure martinenc i els desnivells i pendents que aquell paratge prepirinenc brinda. El poble de Rivert, objectiu de la visita, va impactar a la militància. Les cases de pedra, emmarcades per un ampli penya-segat, queden regades per l'aigua que s'escola de les diverses fonts i salts d'aigua que hi ha al nucli.

Els militants van poder banyar-se en un gorg format per aquestes mateixes aigües, no sense alguna incidència prèvia... Després de tornar per un altre camí i travessar multitud de feixes i senders, els expedicionaris es van banyar altre cop al pantà, on van dinar i reposar fins a la següent activitat.

Procedent del Baix Camp, el P., un membre de la Societat d'Estudis Militars, va impartir-los una magnífica formació sobre com crear un refugi amb una lona, tres vents i poques piquetes. Per a fer-ho, primer els va fer muntar un aixopluc amb els seus coneixements previs. Posteriorment, va corregir els errors i els va ensenyar com fer els tres nusos més indispensables, fent que després esmenessin el seu disseny inicial. La formació no podia haver sigut millor, el formador va fer que el temps que hi van invertir fos molt fructífer i amè.

Dissabte va acabar amb la visita a les falles de la Guingueta d'Àneu, la militància va poder gaudir d'una de les tradicions més representatives dels Pirineus. Tot i les restriccions a causa del fort risc d'incendi, les falles van recórrer part del pantà de la Torrassa, on les teies i fogueres van il·luminar la superfície de l'aigua.

Les roques de grans dimensions, els petits conglomerats i les pedres de geometries diverses van ser les protagonistes de la primera activitat de diumenge, la construcció d'un mur de pedra seca. Aquest sistema constructiu, catalogat com a Patrimoni de la Humanitat des de 2018, els va ajudar a entendre l'enorme tradició que hi ha en aquest país. El fet de construir col·lectivament i de tenir un objectiu comú que perduri en el temps, va ser un dels al·licients per a triar aquesta activitat. La construcció

amb pedra seca els va ajudar a entendre el funcionament agrari del país, amb les feixes i barraques, a expandir el marc mental dels Països Catalans i a connectar la militància amb una herència mil·lenària molt arrelada a casa nostra.

Després d'una xerrada sobre la Guerra Civil, a càrrec de l'amfitrió de l'Acampada, els compatriotes es van desplaçar a La Pobla de Segur, on es van poder submergir en un dels oficis més arrelats del Pallars, l'ofici de raier. Dels raiers en van poder extreure la duresa de les condicions en què es vivia abans, la interconnexió dins del mateix Principat, l'esforç físic i psicològic que cal per a mantenir un país en funcionament i, sobretot, la perseverança i enginy amb què els catalans ens hem desenvolupat al llarg de la història. La vetllada va finalitzar amb el bany al Noguera Pallaresa, en aquelles mateixes aigües que en altres temps transitaven els raiers.

Van ser uns dies d'importància cabdal per a l'organització: la diversitat d'activitats, el contacte amb altres realitats i dialectes del país i la cohesió que tot això va generar, va enriquir el marc mental de cada militant i va encaixar de ple amb el lema dels Jocs Florals: *Patria, fides, amor*.

Trinxeraire

Noranta anys de la Guerra franquista

Quaranta-tres. Aquest fou el nombre de màrtirs d'Estat Català que perderen la vida en els enfrontaments per sufocar el cop d'estat feixista ara fa noranta anys.

Falsament eren acusats de feixistes. Els germans Badia foren assassinats abans de la guerra a mans dels espanyolistes de la CNT-FAI amb el suport de Falange. Recordem que Socors Roig, de la III Internacional, condemnà el seu assassinat qualificant-lo de «rebrot feixista». El president d'Estat Català, Josep Dencàs, també n'era acusat falsament, i amb l'inici de la contesa bèl·lica, hagué de fugir per evitar que els mateixos assassins dels Germans Badia l'assassinessin. Anà escortat fins al port de Barcelona, i en haver-hi un únic vaixell, hagué de pujar al que se n'anava cap a Itàlia transportant feixistes i religiosos. Els primers, els veritables feixistes, intentaren de llençar-lo a la mar, però els religiosos ho evitaren. En arribar a Itàlia, fou detingut per les autoritats feixistes. No explicaré l'evident.

Manuel Carrasco i Formiguera, un dels polítics més visibles d'Unió Democràtica de Catalunya, és un altre exemple de persecució espanyolista. Republicà i catòlic, pels faistes mereixia la mort. El govern de Companys l'envià a Euskadi com a ambaixador, i el 1938 fou detingut pels sollevats. Fou afusellat el 9 d'abril de 1938.

Aquests són dos exemples àmpliament coneguts del que patí l'independentisme a la guerra. Malgrat haver-se posicionat des del primer moment contra el feixisme, per les esquerres espanyoles havien comès el pitjor pecat de tots: ser

independentistes. Mentrestant, el govern català, incapaç de controlar la situació –i també perquè ja en treia beneficis de tots els atacs que patia Estat Català, el qual s’havia escindit de l’ERC feia pocs mesos—no fou capaç de defensar-los.

Els primers dies del mes d’abril de 1938 és un dels pitjors moments de la Història de Catalunya. El dia 3 caigué Lleida davant el «ejército de ocupación», la primera ciutat catalana important en caure; el dia 5 era derogat l’Estatut d’autonomia i el dia 9 a Carrasco i Formiguera els feixistes li arrabassaren la vida.

L’Estatut votat pels catalans, el de Núria, ja fou derogat –perdoneu, retallat!—a les Corts espanyoles en plena legalitat republicana. Els espanyols no respectaren el Pacte de Sant Sebastià (una part dels hereus dels signataris d’aquest pacte, l’ERC, encara no n’ha après que un document signat pels polítics espanyols no val res), i retallaren tots els aspectes nacionalment més importants de l’Estatut. Per tant, la desgràcia no fou la derogació de l’escrit en si; sinó la pèrdua de la poca sobirania i poder polític que des de la Mancomunitat havíem anat acumulant (exceptuant alguns mesos de la guerra, en què actuàvem com un Estat).

No solament fou la minsa autonomia, fou també la cultura política prèvia. Actualment, no existeix una memòria col·lectiva sobre la política anterior a la Segona Restauració, exceptuant certs personatges de la República. Organitzacions i partits polítics nacionalistes com Unió Democràtica de Catalunya (la de Carrasco i Formiguera i Pau Romeva), Palestra, Nosaltres Sols!, les Joventuts d’Esquerra Republicana de Catalunya – Estat Català, juntament amb

personatges importants de l’època, com Daniel Cardona o Baptista i Roca, han estat pràcticament oblidats.

La memòria és un dels factors més important perquè un moviment social tingui continuïtat. Militants del PSAN-Provisional denunciaven que en el seu moment, en plena postguerra, el Front Nacional de Catalunya no creava memòria sobre l’independentisme en els nous militants; dècades després, hem canviat poc.

Sortosament, cada vegada posem més llum a la història del separatisme i nacionalisme català; en pocs anys de diferència, han sortit publicades les obres del Daniel Cardona i les biografies de Josep Dencàs i Baptista i Roca. Cal mencionar també la gran tasca que de recuperació de la memòria independentista de la Fundació Reeixida, la qual actualment està treballant per a identificar i estudiar els 43 màrtirs d’Estat Català que perderen la vida el primer dia de l’aixecament feixista, els quals han estat oblidats per una historiografia que se sentia incòmode amb aquestes figures polítiques.

La perduda de la memòria i tradició política prèvia a la Segona Restauració és un llast per al moviment nacionalista del post-procés. El fracàs del Procés pot explicar-se en gran part per la cultura política del seixantisme; la realitat, però, s’està imposant, i cada vegada més gent la rebutja.

A les noves generacions ens pertoca recuperar la tradició intel·lectual, filosòfica i política que quaranta anys de dictadura feixista enterraren. No crec que enterrar la cultura seixantista sigui la solució —al cap i a la fi, durant el franquisme tingué la seua utilitat—.

Parlo de deixar-la en segon pla, i seguint la tradició pròpia d’una Catalunya forta i amb voluntat de ser, construir el projecte polític que ha d’encaminar Catalunya cap al seu alliberament.

Pere Antoni

Ara ens toca a nosaltres

Els joves hem viscut la nostra infantesa acompanyada pel Procés. Vam viure l’organització i l’auge del moviment independentista; i també la seua derrota a partir de l’any 2017. Com a futur de la Nació, tenim dues opcions. La primera, i la més senzilla, és unir-nos a bona part de la societat catalana i llepar-nos les ferides mentre adorem als polítics del 2017.

L’altra opció és aprendre dels errors comesos i treballar a la reorganització del moviment independentista per alliberar Catalunya del jou francès i espanyol. És una tasca més complexa que l’anterior, però és la que el moment històric i la Nació ens exigeixen.

A voltes, quan hom parla d’un futur alliberament nacional, acostuma a conjuguar els verbs de manera impersonal. No és un recurs estètic: és el recurs a la negació d’assumir la tasca que com a generació ens pertoca.

No vindrà ningú de fora a fer-nos la feina. Cap estat s’arriscarà a moure fitxa per defensar Catalunya si aquesta no compta amb un moviment organitzat. Ni tampoc els Estats espanyol i francès es despertaran un dia amb remordiments, es disculparan i deixaran anar-nos-en. Més fantasiosa em sembla la idea que les esquerres

espanyoles donen suport al nostre moviment

d'alliberament nacional i que el nostre triomf depèn d'unir-nos-hi.

Recau sobre nosaltres, els hereus dels catalans que han estat subjugats i maltractats pels Estats ocupants, de dur a terme la declaració d'independència i de defensar-la. Les excuses no tenen cabuda. Tant de bo els separatistes dels anys vint o trenta, o l'Esquerra Independentista durant la Transició, haguessin tingut el clima polític i el suport social de què gaudeix actualment l'independentisme.

No realitzarem l'alliberament nacional des de les xarxes socials, ni de debatir sobre les futures polítiques d'un Estat català que encara no ha estat restituit, les quals condueixen més divisions que unions.

Cal que ens organitzem en una única organització forta i capaç de treballar activament que capitanegi el poble fins al futur l'Estat català. Agafo la idea d'unir els diferents sectors de l'independentisme de Carrasco i Formiguera, de fa un segle; en coses tan bàsiques com aquesta, hem avançat poc. En aquesta organització han de confluïr-hi tots els independentistes nacionalistes, des de l'Esquerra Independentista fins a la dreta independentista.

Aquest últim punt és l'explicació més senzilla de transversalitat. La transversalitat no és que un dia l'organització es digui d'esquerres, i la setmana vinent de dretes per acontentar els diferents grups. La transversalitat és analitzar els problemes que pateix la Nació i aportar propostes i solucions sense tindre en compte si són d'esquerres i dretes, solament si són beneficioses per al poble català i per a la Nació, els

quals són indivisibles. Tan perjudicial és per a la Nació el turisme massiu que no aporta cap benefici al poble; com la idea de la Catalunya dels 10 milions com un objectiu a curt termini.

Tindre un Estat al segle XXI a Europa, entre altres coses, significa que les esquerres i les dretes discuteixin i arribin a acords de mínims a les institucions democràtiques. També que els diferents ciutadans s'enfadin entre ells però sempre tenint el país i la gent com a primera prioritat. Ser incapaços d'aconseguir que les esquerres i les dretes nacionalistes arribin a acords per a la constitució del futur Estat català, equival a la victòria per part dels estats ocupants.

No podem confondre la transversalitat en acceptar-ho tot. Les ideologies que han treballat activament per acabar amb nosaltres com a Nació, com és el cas del feixisme, han de ser absolutament rebutjades i combatudes. Els hereus dels qui ara fa noranta anys es divertien bombardejant-nos no poden ser acceptats a les nostres files de cap de les maneres.

La nostra tasca com a generació no acaba en tindre el carnet de l'organització. Tindre 100.000 militants que no treballen només és un ajut per als Estats ocupants per a saber a qui caldrà reprimir amb més o menys força.

Cal treballar activament: fent propaganda, accions, en formació física i intel·lectual.

Darrere de les accions a desenvolupar cal tindre com a últim objectiu l'alliberament nacional. No com un objectiu abstracte i a molt llarg termini, sinó com quelcom a la cantonada.

Cal recuperar l'esperit de la classe obrera durant el període d'entreguerres que veien la revolució imminent. Perquè si no som capaços d'assumir que la nostra lluita és factible, realista i que la guanyarem, res del que estem fent té sentit.

El perill més gran per als Estats espanyol i francès és que tota la joventut independentista estigui estructurada en una única organització capaç de trencar l'ocupació que de segles ençà ens oprimeix.

Aquesta organització existeix: Nosaltres Sols!, recuperada pels mateixos joves que l'any 2019 vam sortir al carrer a defensar el nostre país. L'objectiu d'aquesta organització no és altre que complir la tasca que la Nació ens ha confiat: el seu alliberament. La independència serà la contribució que la nostra generació aportarà a Catalunya i a les generacions que vindran.

Pere Antoni

Joseph Fouché contra Daniel Cardona

«Els girondins cauen, Fouché es manté; els jacobins són expulsats, Fouché es manté; el Directori, el Consolat, l'Imperi, el Regne i una altra vegada l'Imperi decreixen i s'enfonsen, però ell sempre es manté, l'únic, Fouché, gràcies a la seva discreció refinada i al seu coratge agosarat per mantenir-se en una falta absoluta de principis, en una impertèrrita manca de conviccions». Així és com l'escriptor Stefan Zweig descrivia la figura de l'aristòcrata i polític francès, Joseph Fouché (1759-1820), en la fascinant biografia literària que li dedicà.

Tal com mostra el fragment, Fouché fou un dels pocs homes que participà en tots els governs francesos durant les convulses dècades de finals del segle divuit i principis del dinou. La gran influència política que assolí fou a causa de la seva orgullosa i reconeguda manca d'escrúpols a l'hora d'adoptar uns principis i canviar-los sense manies en funció del sentit del vent; tant era liderar la repressió de la Revolució com encapçalar l'expansió de l'Imperi napoleònic, la qüestió consistia «en estar sempre amb el vencedor, mai amb els vençuts» i, sempre des de l'ombra, trair a qui calgués per sortir victoriosos. Així doncs, des de Robespierre fins a Napoleó, tots els grans personatges de l'època van claudicar davant del «Chief de la Conspiracy».

En el context actual de la política catalana, la vida de Fouché pot resultar molt interessant en contrast amb la trajectòria d'un dels principals líders de l'independentisme dels anys trenta i referent del nacionalisme català, Daniel Cardona. Tal com assenyala el seu biògraf, Fermí

Rubiralta, al pròleg de les seves obres completes, el batlle de Sant Just Desvern i líder d'organitzacions com Estat Català o Nosaltres Sols!, va passar a la història per defensar un nacionalisme «ferm i intransigent» davant de qualsevol règim que mantingués la nació catalana subjecta i oprimida; des de la Monarquia Borbònica, passant per la dictadura de Primo de Rivera i la 2a República, fins a fer-ho davant del bàndol republicà i del feixista. Durant més de vint anys, ni «els estratagemes de l'espanyolisme», ni «els subterfugis i tripijocs» dels partits catalanistes d'aleshores, van poder silenciar l'empenta i la ploma del «boig legionari al servei de la pàtria».

La dualitat entre ambdós personatges no és artificial, en èpoques d'incertesa pot resultar molt útil a l'hora d'establir quina és l'actitud que exigeix el present.

A mesura que l'autonomia s'esfilagarsi i es demostrí que el sistema autonòmic no dona resposta als reptes de la societat catalana en un món globalitzat, emergiran els cants de sirena de les mòries que tracten de ressuscitar les bases dels partits que ens han dut fins aquí. En aquest sentit, Fouché aprofitaria els últims rampells de l'autonomia per tastar-ne l'escàs poder que hi queda i, un cop s'adonés que la balança de la història fa davallar l'Estat espanyol, pujaria a la nova fornada de líders i organitzacions que albiren la República Catalana o, qui sap si, talment com els franquistes catalans dels anys trenta, potser s'enrolaria a la Castella més reaccionària.

De manera contrària, les tesis cardonistes assenyalen que la

convicció nacional ha de prevaldre per sobre dels instints més bàsics, aquells que tan sols t'aboquen a formar part dels «grimpadors de la política» i «lluïtadors de taula de cafè». D'aquesta manera, Cardona optaria per teixir una xarxa d'afinitats que exposés les arestes del conflicte nacional i reforçés les aptituds intel·lectuals, físiques i professionals de cadascú. Només així, al marge de les vestidures del regne, s'arribaria a una fortalesa mental, individual i col·lectiva, que faci el pas definitiu.

Per tant, la lliçó d'aquesta comparació és clara. Fouché esmerçava tots els esforços a satisfer la seva fam de poder, mentre que Cardona dedicà tota una vida a deslliurar Catalunya dels seus enemics. Un es movia per complaure la seva astúcia oportunista, l'altre agafava forces de cada sacrifici per empènyer la barrera de la llibertat una mica més enllà.

Finalment, Daniel Cardona va veure com la seva terra era desballestada per tot arreu i morí l'any 1943 després d'un dur exili. Tanmateix, i contra la voluntat dels seus enterradors, en els darrers anys el seu mite ha esdevingut un guia atemporal de la joventut nacionalista del país. En canvi, Joseph Fouché, l'home que va restar inalterable davant dels múltiples embats de la història i que escalà fins a ser «l'amo dels destins de França», tan sols és recordat pels historiadors revisionistes i per Napoleó, qui en les seves memòries el definí com «el traïdor més autèntic i consumat». Qui va guanyar? El temps ho dirà.

Martí Om

11 de juny de 2026

Un poble que persisteix

La història dels Països Catalans és molt més que un conjunt de guerres, canvis polítics o transformacions. Al llarg dels segles, la nostra llengua, cultura i tradicions han sigut els principals elements que han permès poder mantenir viva la nostra identitat tot i les dificultats que hem trobat pel camí. Des de la nostra derrota de 1714 fins al dia d'avui, els catalans hem hagut d'evolucionar i afrontar períodes de repressions, prohibicions i intents d'arrabassar-nos la identitat. Tot i això, els catalans ens hem mantingut vius i lluitadors, sense descans i sense mai deixar-hi de creure, demostrant que la nostra identitat i la nostra societat és persistent, orgullosa i que, per molt que hagin volgut fer-nos caure, nosaltres ens hem mantingut dempeus fins al dia d'avui i hem sabut adaptar-nos i evolucionar fins a l'actualitat. Aquest article tracta d'analitzar el procés de persistència i de resistència cultural, destacant diferents moments principals històrics que han marcat la nostra evolució com a societat i identitat fins als reptes que se'ns plantegen en el segle XXI.

La nostra història no la podem entendre només a través de les institucions polítiques o els episodis militars viscuts, és una d'aquelles que s'ha construït en tots els àmbits amb persistència, siguin culturals, polítics, lingüístics o tradicionals. Durant més de tres segles hem vist que la nostra llengua i la nostra cultura han sobreviscut i persistit en el temps a processos molt intensos de dominació, repressió i prohibició en diversos camps, ja sigui en política, institucions... Aquesta perseverança mai ha estat lineal ni homogènia, però el que sí que sabem és que ha estat constant, que defineix i explica molt bé

un dels trets més importants de la identitat del nostre poble: la capacitat de persistir en moments complicats i saber sobreposar-nos a qualsevol adversitat.

El principal punt d'inflexió el trobem als inicis del segle XVIII, amb la derrota del bàndol austriacista contra el bàndol borbònic a la guerra de Successió, la caiguda de Barcelona l'any 1714 i posteriorment la implantació dels decrets de Nova Planta per part de Felip V de Borbó. Aquests fets van provocar que es produís una destrucció de les mateixes institucions dels territoris de la corona d'Aragó; Les corts, la Generalitat i totes les institucions jurídiques i polítiques pròpies van ser abolides, destruïdes i van acabar sent substituïdes per un model centralista castellà.

Aquest procés a part de significar una gran pèrdua de sobirania política i institucional, va suposar un pas enrere per la nostra llengua i tot el que això correspon, ja que el català va ser exclòs de forma progressiva de l'ensenyament formal, la justícia i també de l'administració. Encara que no es va prohibir de forma immediata en tots els àmbits, la llengua catalana va quedar relegada a l'ús privat i a l'ús popular, mentre que el castellà anava consolidant-se com una llengua de poder i també de prestigi.

Tot i això, la nostra llengua no va desaparèixer, fins i tot estant lluny de les institucions, es va mantenir ferma en la vida quotidiana. Les persones, ja fos a les llars, en relacions socials o als mercats, la van continuar utilitzant i transmetent de generació en generació. La persistència que veiem en aquests fets és clau perquè puguem entendre el ressorgiment cultural i

lingüístic posterior. La cultura popular va actuar com a un refugi i també com una eina per poder transmetre la llengua a les noves generacions, produint i assegurant la continuïtat i la supervivència del català.

Ja al segle XIX, ens trobem en una època amb un context ple de transformacions socials i econòmiques. En aquest punt neix la Renaixença, un moviment que suposa la recuperació del català com a llengua de prestigi, de cultura i de creació literària. Diferents escriptors i intel·lectuals provoquen un gran impuls el qual dona una gran revalorització de la nostra llengua i també de la nostra pròpia història, els quals van posar les bases per a una nova consciència i identitat nacional.

La Renaixença no només va ser un moviment literari, també va ser un gran procés que va reconstruir simbòlicament la nostra llengua i escriptura, i això també va significar la capacitat de poder reivindicar una identitat nacional catalana i col·lectiva. La nostra cultura va acabar esdevenint una gran eina per resistir i també per projectar-nos, ja que no només es tracta de preservar el passat, també de poder construir un futur.

Entre finals del segle XIX i principis del XX, aquest gran procés cultural acaba consolidant-se amb el Modernisme, un moviment artístic, cultural, literari i arquitectònic el qual porta la cultura catalana cap a la modernitat. El modernisme el que vol és expressar una voluntat de construir una cultura nacional, moderna i oberta a les influències europees però arrelada i immersa a la realitat catalana. Amb figures destacades com Antoni Gaudí, Joan Maragall o Puig i

Cadafalch entre d'altres, la llengua i cultura catalana es converteix en un referent d'innovació i també de creativitat. El Modernisme, a part de representar una etapa d'esplendor, també ajuda a trobar una nova manera de reafirmar la nostra pròpia identitat, la qual enforteix la nostra cultura i la societat del país.

Durant la Segona República Espanyola, sí que es produeix una certa recuperació institucional i també lingüística gràcies al reconeixement de l'autonomia i la normalització de la nostra llengua en diversos àmbits. Tot i que aquesta etapa duraria poc, ja que acaba sent trencada per la Guerra Civil i després la instauració de la dictadura franquista.

El règim del dictador Francisco Franco va representar un dels períodes més durs per la nostra cultura. La repressió que el nostre poble va patir va ser sistemàtica, el català va ser exclòs de l'espai públic, va estar prohibit en l'ensenyament, als mitjans de comunicació i a l'administració. A més, l'ús de la llengua en públic va acabar esdevenint un acte sancionable, i la cultura i tradició són marginades i perseguides.

També, no podem oblidar, que fins i tot en aquestes condicions extremes, la persistència no desapareix. La nostra llengua va continuar viva i latent, en l'àmbit familiar i en cercles reduïts i privats. A més, es van desenvolupar formes de resistir culturalment de forma clandestina, amb edicions amagades, diferents activitats culturals també clandestines i amb xarxes de transmissió que van mantenir viva la flama de la nostra

identitat. Diferents sectors com l'església o diferents entitats culturals, també van jugar un paper molt important en aquesta preservació.

Amb la fi definitiva de la dictadura i amb el posterior inici de la Transició, de cop s'obre una nova etapa al nostre país. La recuperació de les institucions per poder-nos autogovernar i la implantació de diferents polítiques de normalització de la llengua acaben permetent una certa revitalització de la nostra llengua. L'escola, l'administració i els mitjans de comunicació acaben esdevenint espais per promoure la llengua i la cultura.

Tot i això, cal recalcar que aquesta recuperació no li falten limitacions, com ja és normal i previsible dels castellans. La presència dominant de la llengua de l'estat veï en diferents àmbits, i també la creixent influència de llengües globals com l'anglès, acaben plantejant nous reptes. I per si tot això fos poc, la fragmentació política dels territoris de parla catalana acaba dificultant la reorganització i el reconeixement d'un espai cultural que estigui plenament en cohesió.

Avui dia, la nostra resistència cultural té diverses formes i diferents de les del passat. Ara ja no es tracta únicament de sobreviure, sinó que també de competir en un món que ja està massa globalitzat. La defensa de la nostra llengua i cultura es traspasa a la capacitat que hem de tenir i de causar per adaptar, innovar i projectar-les. Les noves tecnologies, mitjans digitals i més eines contemporànies ens poden obrir oportunitats realment beneficioses.

En l'actual context, la nostra cultura continua sent un element clau i central de la identitat de la nostra societat. La persistència del nostre poble al llarg dels segles ens demostra que una comunitat es pot mantenir viva inclús amb l'absència d'un estat propi, i havent estat colonitzats en contra de la nostra voluntat per un altre estat el qual ens menysprea i reprimeix dia a dia. La llengua, les tradicions i les expressions diàries culturals han actuat com a pilars fonamentals de la nostra continuïtat.

La història dels països catalans és la història d'una resistència, i no una d'aquestes resistències immòbils o defensives, és una d'aquelles que són dinàmiques, que és capaç de transformar-se i de poder-se adaptar a diferents circumstàncies i cops durs. Des de la derrota de 1714 fins als reptes de dia d'avui, la nostra cultura, llengua i tradició han estat l'espai on la nostra nació ha pogut persistir i, d'aquesta manera sobreviure i de poder-nos projectar cap al futur.

En conclusió, la història de la nostra terra demostra que la persistència d'un poble no només depèn de les institucions, també depèn de la força de la seva cultura, llengua i la consciència nacional col·lectiva. Més enllà de les ideologies, dels diferents pensaments o projectes polítics o econòmics, és responsabilitat nostra mantenir viu el llegat que els nostres avantpassats ens han deixat i transmetre'ls a les generacions que vinguin, deixar enrere les diferències de pensament que tenim els catalans i anar tots a una com a poble unit i ferm.

Almogàver